

§ 13.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. oktober 1955.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 163 af 18. maj 1937 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. som ændret ved lov nr. 89 af 15. marts 1939 samt § 235, stk. 2, i Borgerlig Straffelov af 15. april 1930, jfr. bekendtgørelse nr. 215 af 24. juni 1939.

Stk. 3. Regeringen bemyndiges til ved

gkl. anordning at sætte loven i kraft på Færøerne, evt. med sådanne ændringer, som måtte følge af øernes særlige forhold.

Stk. 4. Indtil der på Grønland kan oprettes mødrehjælpsinstitutioner eller dertil svarende institutioner, skal svangerskabsafbrydelse på Grønland i de i § 3, stk. 3, omhandlede tilfælde kunne ske efter samråd mellem den autoriserede læge, der foretager indgrebet, og en anden autoriseret læge.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den 9. januar 1950 nedsatte justitsministeriet en kommission med den opgave at undersøge, på hvilke punkter den gældende svangerskabslovgivning burde ændres, herunder at søge fastslået, hvilke opgaver og hvilke midler der burde tillægges mødrehjælpsinstitutionen, og hvorledes samarbejdet mellem denne institution og de offentlige myndigheder og lægerne burde foregå. Endelig blev det overdraget kommissionen at tage stilling til spørgsmålet om vejledning af befolkningen om svangerskabsforebyggende metoder samt at undersøge værdien af de såkaldte seksualklinikker og spørgsmålet om disses virkemåde.

Når justitsministeriet fandt det påkrævet, at spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af de gældende bestemmelser om svangerskabsafbrydelse og om bistand til svangre kvinder blev taget op til overvejelse, må dette i første række ses på baggrund af den siden ikrafttræden af loven af 18. maj 1937 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v. stedfundne betydelige stigning i antallet af legale aborter og den bestående formodning om, at antallet af illegale aborter ikke er faldet tilsvarende, men tværtimod steget. Justitsministeriet måtte finde det naturligt, at der på denne baggrund fandt en undersøgelse sted af, hvorledes de gældende bestemmelser om indikation for svangerskabsafbrydelse, navnlig den meget elastiske bestemmelse om svangerskabsafbrydelse på grund af alvorlig fare for kvindens liv eller helbred, blev praktiseret, således at der blev givet lovgivningsmagten mulighed for påny at overveje, under hvilke betingelser svangerskabsafbrydelse skal kunne finde sted. Endvidere gjorde udviklingen det naturligt at tage op til overvejelse, om der måtte være grund til at ændre de gældende regler om, hvilke instanser der bør afgøre spørgsmålet om svangerskabsafbrydelse. Man måtte regne med, at

lægerne fulgte en ret uensartet praksis ved de konkrete afgørelser, idet de efter loven af 18. maj 1937 tog stilling til spørgsmålet uden bistand af en central myndighed, og i denne lov kun i begrænset omfang kunne finde vejledning for udøvelsen af skønnet. Dette gjaldt så meget mere, som også andre momenter end de rent lægelige, således navnlig kvindens sociale stilling, måtte indgå i vurderingen af faren for kvindens helbred.

Endelig måtte stigningen i antallet af svangerskabsafbrydelser give anledning til overvejelser om foranstaltninger, der kunne forebygge, at spørgsmålet om svangerskabsafbrydelse opstår, eller at ønsket herom fastholdes, hvorfor det måtte undersøges, dels hvilke muligheder der er for at begrænse antallet af uønskede graviditeter, dels i hvilket omfang man gennem sociale hjælpeforanstaltninger kan afhjælpe de vanskeligheder, som ofte er af stor betydning for kvindens stilling til spørgsmålet om svangerskabsafbrydelse og hendes mulighed for at gennemføre svangerskabet og fødslen uden væsentlig helbredsforringelse.

Kommissionen har i marts 1954 afgivet betænkning. Da udviklingen siden kommissionens nedsættelse ikke har gjort spørgsmålet om en revision af de gældende bestemmelser mindre aktuelt, idet der tværtimod i de sidste 4 år er sket en yderligere væsentlig stigning i antallet af aborter, jfr. herved de i betænkningen side 19 o. flg. gengivne talmæssige oplysninger, og da justitsministeriet med kommissionen er enig i, at en sådan revision er påkrævet på en række punkter, har man anset det for betydningsfuldt, at lovforslag herom kunne fremsættes for folketinget allerede i indeværende folketingsår.

Justitsministeriet har for sit vedkommende i alt væsentligt kunnet tiltræde det af flertallet i kommissionen udarbejdede lovudkast, og lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed dels be-